

Một số quan niệm sai lầm của Phật tử về đạo Phật

Phật dạy hãy tự mình thấp đuốc lên mà đi, thấp lên với chánh pháp. Muốn tu tâm dưỡng tánh trước tiên phải tin sâu nhân quả, hãy tự mình quán chiếu, soi sáng lại chính mình để nhìn thấy rõ những tâm niệm sai lầm mà tìm cách chuyển hóa thay đổi theo thời gian.

Tu không cần phải đi chùa nhiều, đọc kinh giỏi, ăn trường chay, làm công quả chuyên cần, đúc tượng xây chùa... và làm từ thiện, tuy nhiên nếu chúng ta làm được những điều này thì vẫn tốt hơn vì mình vừa tu vừa làm phước thiện theo nguyên lý “tốt đạo đẹp đời”. Nhưng vấn đề chính yếu ở đây tu có nghĩa là sửa, và ứng dụng lời Phật dạy vào trong đời sống hằng ngày, để bản thân mình biết cách sống yêu thương bằng trái tim hiểu biết.

Tuy nhiên, có một số người thì bàn rằng, bây giờ còn trẻ phải lo hưởng thụ cho sướng cái thân, khi nào già rồi tu cũng không muộn. Có người tiếc rẻ cho mấy người tu, sao đại khờ quá, giam mình trong cửa chùa!

Một số người không đi chùa nên không hiểu đạo đã đành, mà ngay cả người đi chùa thường xuyên cũng hiểu biết không đúng. Rất nhiều người đi chùa, cúng dường nhiều chỉ để cầu xin Trời, Phật phù hộ cho mình, cho gia đình mình có đời sống tốt đẹp hơn. Về nguyên lý nhân sinh thì việc làm đó góp phần ổn định một xã hội có nền nếp đạo đức, giúp cho nhiều người tin sâu nhân quả, tránh ác làm lành.

Một số người đi chùa cúng có mấy trái chuối, mấy trái cam mà cầu xin Phật cho đủ thứ hết, nào là cho mình giàu sang phú quý, con cái khôn lớn trưởng thành, gia đình hạnh phúc, con đông cháu đầy... Phật dạy muốn có một đời sống tốt đẹp thì phải gieo nhân thiện lành, nếu chúng ta cầu xin cũng được như ý hết thì trên đời này đâu có ai nghèo khó thiếu thốn và bất hạnh khổ đau? Đạo Phật không phải là một tôn giáo huyền bí, mơ hồ tôn thờ đấng quyền năng Thượng Đế, để chờ Ngài ban phát ân huệ cho. Đạo Phật lấy nhân quả làm nền tảng để hướng dẫn cho mọi người biết cách làm chủ bản thân để sống đời an vui giải thoát, bằng việc dứt ác làm lành.

Hiện tượng thấy một đám mây giống hình người hoặc cội cây, hòn đá có hình dáng đặc biệt, ta liền cho đó là Phật hiện, rồi tuyên truyền vận động mọi người đến để lạy lục, cầu khẩn van xin, đều không phải chánh pháp, mà là do chúng ta thiếu hiểu biết và không tin sâu nhân quả, nên mới mê tín dị đoan như thế.

Phật, Bồ-tát chỉ thị hiện ra đời bằng thân vật chất dưới mọi hình thức là con người hoặc các loài vật có tình thức, như đúng theo tinh thần của Kinh Diệu Pháp Liên Hoa nói.

Có người cho rằng tu là phải cạo bỏ râu tóc, mặc áo nâu sòng, hay áo cà sa, vào ở trong chùa, vào ở thiền viện hoặc ở thâm sơn cùng cốc, tức là phải có hình tướng ông thầy, phải là tu sĩ mới gọi là người tu. Hoặc rộng rãi hơn một chút, có người cho rằng phải biết ăn chay, thường xuyên đi chùa, sám hối, tụng kinh, niệm Phật, niệm Bồ-tát, làm công quả, làm việc chùa giao gọi là Phật sự, mới gọi là người tu. Không làm như vậy thì không phải là người tu. Hiểu biết như vậy không hoàn toàn sai, nhưng chúng ta chỉ mới chú ý đến phần “sự”, tức là phần hình thức, hình tướng bên ngoài của một người tu mà thôi. Hay nói cách khác, những điều đó chỉ là “điều kiện có” của một người tu, dù là tu sĩ xuất gia hay cư sĩ tại gia, chứ chưa phải là “điều kiện đủ” để thành một người tu thực sự đúng theo nghĩa của Phật giáo chân chính.

Đạo Phật không chú trọng nhiều đến hình thức, hình tướng, nhưng không phải không cần có hình thức, hình tướng bên ngoài. Tuy vẫn cần phải có hình thức, hình tướng bên ngoài, một người tu đồng thời cũng phải có chất lượng, có nội dung bên trong, gọi là phần “lý”, cả hai phải được vẹn toàn, “lý sự viên dung” mới gọi là người tu đúng chính pháp của Phật-đà.

Trước hết nói về phần sự, tức là phần hình thức, hình tướng bên ngoài, chúng ta thấy đều đồng ý là một người tu cần phải có hình thức trang nghiêm thanh tịnh. Nghĩa là một người tu cần phải ăn mặc tề chỉnh, đi đứng đàng hoàng, thái độ chừng chạc, cử chỉ khoan thai, nói năng lễ độ, hòa nhã và khiêm tốn. Không ai có thể chấp nhận một người ăn mặc lôi thôi xốc xếch, đi đứng nghiêng ngửa, nói năng hồ đồ, cử chỉ thô tháo, là một người tu chân chính, trừ trường hợp ngoại lệ các bậc thánh nhân thị hiện oai nghi thô tháo. Cũng trong phần sự, nói chung người tu là người ăn hiền ở lành, sống có nhân cách đạo đức, không làm những việc xấu ác có tính cách làm tổn hại người vật, luôn luôn giúp đỡ sẻ chia khi có việc cần đến.

Một người tu cần phải giữ gìn giới luật oai nghi tế hạnh, tụng kinh, niệm Phật, thiền quán, tu tập thiền định, đi chùa và làm tất cả mọi công việc đem lại ích lợi cho mình và người, một cách chí công vô tư, không cố chấp, không thành kiến. Chúng ta tạm gọi là một người biết tu tâm dưỡng tánh.

Nếu một người tu chỉ biết lo việc trau chuốt hình tướng, chỉ biết làm những việc hình thức bên ngoài mà nội tâm vẫn bị xáo trộn bởi phiền não tham, sân, si. Một người chỉ biết tu hình thức như vậy, dù có cạo tóc vào ở trong chùa,

trong tâm vẫn còn đầy đầy những tâm niệm xấu ác, chỉ biết học những nghi lễ cúng kiến, hoặc làm nghề bói toán, coi tướng số và cúng sao giải hạn để làm kế sinh nhai thì vô tình phi báng Phật pháp.

Một số tu sĩ bây giờ làm nghề bói toán, đoán vận mệnh, cúng sao giải hạn, coi ngày tốt xấu, sắp đặt phong thủy và chúng ta thường gặp họ trong các tang lễ, nên gọi họ là “thầy tụng đám ma” vì có sự thỏa thuận tiền bạc. Họ không chịu học hỏi, nghiên cứu tìm hiểu lời Phật dạy chân chính để áp dụng tu tập nhằm chuyển hóa phiền não tham, sân, si thành vô lượng trí tuệ từ bi. Chính vì vậy, ngọn đèn của họ bị lu mờ, cho nên các Tổ thường nói những người như vậy là “tu mù”. Một người chỉ biết làm những hình thức như vậy, cho nên càng ở chùa lâu càng đánh mất chính mình, ngoài việc được mọi người cung kính và có lợi dưỡng cao.

Một số người hiểu lầm, khi đến chùa lễ Phật, tụng kinh, cúng kiến hay thọ tam qui ngũ giới, họ nghĩ rằng chắc là từ đây về sau, chư Phật, chư đại Bồ-tát sẽ cho mình được bình an, hạnh phúc mọi mong cầu được như ý và cuối cùng, sau khi lìa bỏ cõi đời này, Phật sẽ rước về cõi cực lạc. Những người hiểu như vậy vô tình rơi vào bệnh ỷ lại mà phủ nhận lý nhân quả của đạo Phật.

Khi chúng ta đã biết thế nào là tu tâm rồi, việc kế tiếp là phải cố gắng sửa đổi tâm tính của chúng ta, phải quyết chí chừa bỏ những thói hư, tật xấu, phải chiến thắng những tâm niệm tham lam, sân hận, si mê, phải từ bỏ những lời nói ác độc, ganh tị, đố kỵ, phải vứt đi những hành động xấu xa, gian ác, và sát sinh hại vật.

Một số người thường nghĩ rằng tu là cầu xin với chư Phật, Bồ-tát để mong muốn thỏa mãn những nhu cầu cần thiết và tu theo Phật, thờ cúng Phật, lạy Phật, sẽ được Phật ban cho bình an suốt đời. Do bản chất của con người là tham lam, yếu đuối và sợ hãi, tuy chúng ta có đi chùa lễ Phật, tụng kinh thường xuyên, nhưng khó tránh khỏi những tâm bệnh nói trên vì chúng ta không chịu gieo nhân tốt mà muốn gặt quả thiện lành.

Chúng ta thường đến chùa chính yếu chỉ để cầu xin bình an, hạnh phúc, khẩn vái điều này, van xin điều nọ, mong cầu đủ thứ mà không chịu gieo nhân lành đến khi gặp khó khăn, lâm cảnh khổ nạn, bèn tự kêu lên: “Phật ơi, cứu con với”!

Chúng ta chỉ mang đến chùa có một bó nhang, một nải chuối, một bình hoa, đóng góp một ít tiền ấn tống kinh sách, chúng ta cầu nguyện, khẩn vái, van xin, đủ thứ chuyện. Nào là thân thể khỏe mạnh, gia đạo bình an, bệnh tiêu tật

hết, con cái giàu sang, buôn may bán đắt, tiền vô như nước, tình duyên tốt đẹp, thi đậu đậu đó, tai qua nạn khỏi, vạn sự như ý, quyền thuộc siêu sinh, thân nhân trường thọ, nghĩa là chúng ta mong cầu không thiếu thứ gì.

Với sự tham lam cầu nguyện như vậy, chúng ta chỉ một bề van xin mà tự đánh mất chính mình, cuối cùng trở thành “tín đồ” của mê tín dị đoan rơi vào tà kiến.

Vì không chịu tham cứu kinh điển, học hỏi suy xét, quán chiếu lời Phật dạy cho nên chúng ta mới mắc phải những sai lầm đáng trách như vậy. Chúng ta không có lòng tin sâu đối với nhân quả, nghĩa là chúng ta phải biết làm lành để được phước, và tránh xa việc ác để không phải chịu quả khổ đau.

Phật dạy hãy tự mình thấp đuốc lên mà đi, thấp lên với chánh pháp. Phật dạy chúng ta muốn tu tâm dưỡng tánh trước tiên phải tin sâu nhân quả, hãy tự mình quán chiếu, soi sáng lại chính mình để nhìn thấy rõ những tâm niệm sai lầm mà tìm cách chuyển hóa thay đổi theo thời gian, bởi vì, ”giang sơn dễ đổi, bản tính khó dời”.

Chúng ta tu là dẹp bỏ tâm xấu xa độc ác, phát triển tâm từ bi trí tuệ. Tu là điều kiện tất yếu không chỉ dành riêng cho Phật tử mà tất cả mọi người muốn hết khổ được vui đều tu được. Người nào bên trong còn chất chứa những tâm niệm xấu ác, thì sự cầu nguyện được bình yên, hạnh phúc chỉ uống công vô ích mà thôi.

Chính vì vậy khi chúng ta hoặc gia đình người thân có chuyện gì xảy ra bất hạnh, họ hết sức tha thiết chí thành, cầu khẩn van xin Phật gia hộ cho được tai qua nạn khỏi. Nếu chẳng may được như ý, thì họ cho là Phật linh thiêng, có khả năng ban phước giáng họa nên họ tiếp tục đi chùa lễ Phật, để cầu khẩn, van xin những nhu cầu cần thiết khác.

Họ không hiểu rằng do chính mình ăn ở hiền lành, làm nhiều việc tốt đẹp trong quá khứ và hiện tại, cho nên qua được cơn hoạn nạn hiểm nghèo, chứ không phải do cầu khẩn, van xin mà được tai qua nạn khỏi. Bằng như không được toại nguyện, họ dễ dàng sinh lòng trách móc oán hờn, phỉ báng đức Phật không từ bi thương xót, không linh thiêng mầu nhiệm, nên từ đó họ xa rời Phật pháp để tự đánh mất chính mình, làm những điều xấu ác thật đáng thương thay!

Có nhiều người cầu khẩn van xin Phật không có kết quả, bèn đến các lăng tẩm chùa ông, chùa bà hoặc đến chỗ ông lên bà xuống, miếu ông miếu bà, để khẩn vái van xin, phó thác con cái bệnh hoạn khó nuôi, xin bùa hộ mạng đeo trong người, xin phép làm ăn một vốn mười lời. Nếu những nơi đó có khả

năng làm được như vậy thì coi như thế gian này làm sao có bất hạnh khổ đau, trong khi đó số người thiếu thốn khó khăn, khốn khổ chiếm đại đa số.

Cuộc sống của chúng ta luôn phải đối mặt với những lo âu, bất trắc, hoạn nạn, cho nên ta hay sống trong sự sợ hãi. Khi gặp khó khăn hoặc bị mất mát, chúng ta thường tìm cách nương tựa vào một đấng quyền năng nào đó để cầu khẩn, van xin, mong được sự bảo bọc của bề trên. Trong kinh Phật dạy ngoài tâm cầu Phật tức là ngoại đạo. Bởi vì “Phật tức tâm, tâm tức Phật”, ngoài tâm không có Phật, Phật chính là tâm thanh tịnh, sáng suốt ngay nơi thân này.

Như chúng ta đã biết, đã làm người ai cũng đều có những tâm niệm xấu ác cho nên chúng ta cần phải tu, cần phải sửa, cần phải chừa bỏ như tham lam, sân hận, si mê, kiêu ngạo, nghi ngờ, đố kỵ, tị hiềm, ganh ghét, hơn thua, cố chấp, che giấu, bòn sẻn, keo kiệt, ích kỷ, dối trá gạt gẫm, lừa biếng ăn không ngồi rồi. Chúng ta cần phải chuyển hóa từ bỏ những tâm niệm trên, như vậy mới gọi là người tu chân chính?

Thích Đạt Ma Phổ Giác